

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobkyně: **K. K.**, zastoupené Mgr. Janem Úlehlou, advokátem se sídlem Krajinská 224/37, České Budějovice, proti žalovanému: **ředitel Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje**, se sídlem Lannova 26, České Budějovice, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 9. 2018, č. j. ŘKŘKZ - 185/2018, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 25. 3. 2019, č. j. 50 A 20/2019 – 21,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 25. 3. 2019, č. j. 50 A 20/2019 – 21, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Vedoucí územního odboru České Budějovice Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje rozhodnutím ze dne 18. 6. 2018 uznal žalobkyni vinnou ze spáchání kázeňského přestupku podle § 50 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon o služebním poměru“), a byl jí uložen kázeňský trest písemné napomenutí. Žalovaný zamítl odvolání žalobkyně v záhlaví označeným rozhodnutím.

[2] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Okresního soudu v Českých Budějovicích, který usnesením ze dne 8. 1. 2019, č. j. 25 C 438/2018 – 23, řízení zastavil, neboť se jednalo o žalobu proti rozhodnutí ve smyslu § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Zároveň žalobkyni poučil, že může podat žalobu u věcně a místně příslušného Krajského soudu v Českých Budějovicích ve lhůtě 1 měsíce od právní moci usnesení o zastavení řízení.

[3] Žalobkyně následně podala žalobu u Krajského soudu v Českých Budějovicích, kterou krajský soud v záhlaví označeným usnesením odmítl pro opožděnost. Krajský soud ze správního spisu ověřil, že napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 20. 9. 2018. Lhůta 60 dnů pro podání žaloby stanovená v § 196 odst. 1 zákona o služebním poměru uplynula v pondělí dne 19. 11. 2018. Žalobkyně doručila žalobu dne 21. 11. 2018 Okresnímu soudu v Českých Budějovicích, který usnesením č. j. 25 C 438/2018 – 23 řízení zastavil a poučil žalobkyni o možnosti podat žalobu ve správním soudnictví do jednoho měsíce od právní moci usnesení o zastavení řízení. Toto usnesení nabylo právní moci dne 30. 1. 2019. Podáním žaloby u krajského soudu žalobkyně dodržela lhůtu jednoho měsíce stanovenou okresním soudem k podání žaloby věcně a místně příslušnému soudu. V takovém případě platí, že žaloba byla podána dnem, kdy došla okresnímu soudu. Původní žaloba však byla okresnímu soudu doručena dne 21. 11. 2018, tedy dva dny po lhůtě podle § 196 odst. 1 zákona o služebním poměru.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojila proti usnesení krajského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadila pod § 103 odst. 1 písm. d) a e) s. ř. s.

[5] Stěžovatelka nesouhlasila se závěrem krajského soudu, podle něhož podala žalobu opožděně. Žalobu proti rozhodnutí žalovaného, které jí bylo doručeno dne 20. 9. 2018, sice omylem adresovala Okresnímu soudu v Českých Budějovicích, ale podala ji prostřednictvím České pošty již dne 19. 11. 2018, jak vyplývá z obálky, která je součástí spisu okresního soudu sp. zn. 25 C 438/2018. Je proto zřejmé, že podala žalobu včas. Krajský soud si měl pro posouzení včasnosti žaloby spis okresního soudu opatřit.

[6] Dále stěžovatelka namítla, že před vydáním napadeného usnesení jí krajský soud nedoručil poučení o složení senátu, dotaz na souhlas s rozhodnutím věci bez jednání, ani vyjádření žalovaného ze dne 7. 3. 2019 poukazující na opožděnost žaloby. Pokud by stěžovatelce byly uvedené listiny zaslány, mohla včas reagovat na tvrzené pozdní podání žaloby.

[7] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěrem krajského soudu o opožděnosti žaloby.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost je důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud úvodem předesílá, že proti usnesení o odmítnutí žaloby lze namítat pouze důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí žaloby. Pod zmíněné ustanovení spadají ovšem také případy, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí žaloby, nebo kdy vada řízení spočívala v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem (srov. např. rozsudky ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 – 98, č. 625/2005 Sb. NSS, ze dne 31. 5. 2004, č. j. 3 Azs 43/2003 – 48, nebo ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 43/2003 – 38,

pokračování

č. 524/2005 Sb. NSS). Skutečnost, že stěžovatelka formálně podřadila důvody kasační stížnosti také pod § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., proto nebrání věcnému projednání kasační stížnosti.

[11] V projednávané věci není sporné, že rozhodnutí žalovaného bylo stěžovatelce doručeno dne 20. 9. 2018 a tohoto dne nabylo právní moci, a že lhůta pro podání žaloby je ve věcech služebního poměru určená § 196 odst. 1 zákona o služebním poměru a činí 60 dnů od právní moci rozhodnutí. Posledním dnem této lhůty bylo pondělí 19. 11. 2018. Ani tuto skutečnost stěžovatelka nezpochybnila. Závěr krajského soudu byl ale podle ní nesprávný, protože žalobu podala dne 19. 11. 2018 k poštovní přepravě, a tak podle svého přesvědčení dodržela zákonnou lhůtu. Nejvyšší správní soud ze spisu Okresního soudu v Českých Budějovicích, který si vyžádal, ověřil, že stěžovatelka podala žalobu dle poštovního razítka k poštovní přepravě skutečně dne 19. 11. 2018.

[12] Obdobnou procesní situací, kdy žalobce odeslal správní žalobu poslední den lhůty k jejímu podání nesprávně k soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení a krajský (správní) soud žalobu následně odmítl jako opožděnou, neboť vycházel z § 72 odst. 3 s. ř. s. a za den podání žaloby považoval den, kdy došla soudu civilnímu, se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 8. 11. 2007, č. j. 9 As 49/2007 – 44.

[13] V tehdejší rozsudku dospěl kasační soud k závěru, že výše popsáný postup je v rozporu s § 40 odst. 4 s. ř. s., dle něhož je lhůta stanovená tímto zákonem zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence, nebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit, nestanoví-li tento zákon jinak. Dále uvedl: „Dle Nejvyššího správního soudu není ustanovení § 72 odst. 3, větu poslední, s. ř. s. možno považovat za zvláštní ustanovení vylučující aplikaci § 40 odst. 4 s. ř. s. Účelem ustanovení § 72 odst. 3 s. ř. s. je upravit postup (včetně běhu lhůty pro podání žaloby) v situaci, kdy žalobci není zřejmé, zda se má domáhat soudní ochrany u civilního či správního soudu, a zvolí mezi nimi nesprávně. Obrátí-li se žalobce na civilní soud s věcí, která spadá do pravomoci soudu ve správním soudnictví, zákon mu ukládá podat žalobu věcně a místně příslušnému správnímu soudu do jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí o zastavení řízení v občanském soudním řízení. Pokud žalobce tuto podmínku ve stanovené lhůtě splní, soud dále zkoumá, zda nebyla zmeškána lhůta pro podání žaloby již v okamžiku jejího prvotního podání u civilního soudu. Lhůta pro podání žaloby je stanovena jak pro řízení dle části páté občanského soudního řádu (§ 247 odst. 1 o. s. ř.), tak pro řízení ve správním soudnictví (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), stejně, tj. žaloba musí být podána do dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu žalobci. Obě dvě zákonné úpravy též obsahově shodně stanoví, že lhůta je zachována, je-li posledního dne lhůty učiněn úkon u soudu nebo podání odevzdáno orgánu, který má povinnost je doručit (§ 57 odst. 3 o. s. ř., § 40 odst. 4 s. ř. s.). Shoda obou zákonných úprav obdobně uvedených podmínek řízení je namístě, neboť rozlišení věcí veřejnoprávních a soukromoprávních není jednoznačné, je v mnoha případech obtížnou právní otázkou i pro specializované soudní senáty, a žalobci proto nelze přičítat ke tíži její případné nesprávné posouzení v okamžiku podání žaloby.“

[14] Uzavřel proto, že: „Z výše uvedeného vyplývá, že lhůta pro podání žaloby jak ve správním soudnictví, tak i v řízení dle části páté o. s. ř., je zachována, pokud je poslední den dvouměsíční lhůty podána u soudu nebo předána orgánu, který má povinnost ji doručit. Pokud je tato podmínka dodržena v okamžiku podání žaloby u soudu rozhodujícího v občanském soudním řízení, pak zcela postrádá smysl výklad, dle něhož by po zastavení řízení dle § 104b o. s. ř. a následném včasném podání žaloby ve správním soudnictví nebylo při zpětném hodnocení zachování lhůty prvotního podání aplikováno ustanovení § 40 odst. 4 s. ř. s. a v důsledku toho by byla do té doby včasná žaloba označena za opožděnou. Takový výklad poslední věty § 72 odst. 3 s. ř. s. by byl v rozporu se základními principy logiky, žalobce by byl zkrácen na právu na soudní ochranu, kterou mu garantuje Listina základních práv a svobod (Čl. 36 LZPS).“

[15] Výše uvedený výklad koresponduje také se závěrem Nejvyššího správního soudu i zvláštního senátu, že: „není na újmu účastníkům řízení před správním orgánem, jestliže se z neznalosti žalobou obrátí do nesprávné soudní větve. Oba procesní předpisy (občanský soudní řád a soudní řád správní) mají totiž ustanovení umožňující odmítnout takovou nesprávnou žalobu, nebo řízení o takové žalobě zastavit [§ 46 odst. 2 a § 68 písm. b) s. ř. s., § 104b o. s. ř.]. Soud musí v takovém případě poučit žalobce o tom, že žalobu je třeba podat ve druhé větvi soudnictví; řídí-li se účastník takovým poučením, neztrácí lhůtu, kterou oba předpisy pro podání žaloby stanoví (§ 72 odst. 3 s. ř. s., § 82 odst. 3 o. s. ř.), jestliže tuto lhůtu dodržel při podání původní žaloby.“ (rozsudek ze dne 29. 12. 2006, č. j. 4 As 41/2006 - 106, usnesení ze dne 24. 4. 2018, č. j. Konf 7/2017 – 8).

[16] Nejvyšší správní soud shledává výše uvedené závěry plně aplikovatelnými i na nyní posuzovanou věc, nehledě na skutečnost, že zákon o služebním poměru stanoví jinou délku lhůty pro podání žaloby. Proto je nutno na stěžovatelčinu žalobu nahlížet jako na podanou dne 19. 11. 2018, a tedy včasnou. Krajský soud nesprávně vyložil § 72 odst. 3 s. ř. s. a toto pochybení založilo nezákonnost jeho rozhodnutí o odmítnutí žaloby. V dalším řízení zároveň krajský soud stěžovatelku poučí o složení senátu a přeпоšle jí vyjádření žalovaného k žalobě. Co se týče nařízení jednání, bude soud postupovat v souladu s § 49 a § 51 s. ř. s. případně § 76 odst. 1 s. ř. s.

V. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[17] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, napadené usnesení proto zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud je v něm vázán vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), a při dalším posouzení stěžovatelčiny žaloby bude vycházet z předpokladu, že byla podána včas.

[18] V novém rozhodnutí pak krajský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. července 2020

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu